రాతిముక్క

ఇంతలో ఓ కర్కశపాదం దానిపై బడింది. దాన్ని తొక్కిపెట్టింది. గొంతుని నొక్కిపెట్టింది.

ఏమైతేనేం? ఎలాగైతేనేమి, అది ఏడుపు మానింది.

ఎవరిదో కాలి బొటన వ్రేలు తగిలి, కొండ అంచునుండి గలగలా దొర్లి, కళ్ళుతిరిగి, రోడ్డు మీద వెల్లకిలా పడిపోయింది. స్పృహ తప్పి పడిపోయింది.

దాన్ని ఎవరూ చూడ్డంలేదు! ఎవరూ పట్టించుకోడం లేదు.

అందరూ దాన్ని త్రొక్కుకుంటూ వెళ్తున్నారు! దాటుకుంటూ వెళ్తున్నారు!

ఒకనాడు భూమిని తన తలపై మోసిన పర్వతం నేడు మనుష్యుల కాళ్ళ కిందబడి నలుగుతోంది. ఒనాడు నక్షత్రాలతో ముచ్చటించిన ఆ కొండ నేడు రాతి ముక్కై మట్టిలో దొర్లుతోంది. ఒకనాడు కొండలా నిల్చిన ఆ కొండ, నేడు గాలికి సైతం కంపించి పోతోంది.

క్షణాలు నిముషాలయ్యాయి. నిముషాలు గంటలయ్యాయి. ఆ రాతిముక్క తేరుకుంది. ప్రక్కనే ఉన్న ఓ గుంటలోంచి గుక్కెడు నీళ్ళు త్రాగింది. తెప్పరిల్లింది.

ఎంత ఆపుదామనుకున్నా దుఃఖం ఆగడం లేదు.

గన్ను కృష్ణమూర్తి

ఆదొక క్వారీ. ఒకవైపు మరలు, మరొక వైపు మనుష్యులు. చెవులు చిల్లులు పడేలా రొద! మరలు మనుష్యులౌతోంటే, మనుష్యులు మరలౌతున్నారు. పర్వతాలని పిండి చేస్తున్నారు.

పర్వతాలు బండలుగా, బండలు రాతి ముక్కలుగా, రాతిముక్కలు రేణువులుగా మారి, మంటగలిసిపోతున్నాయి. భూమట్టమై పోతున్నాయి.

పర్వతాలు విరిగి పడుతోంటే భూమ్యాకాశాలు దద్దరిల్లుతున్నాయి. దిక్కులు పిక్కటిల్లు తున్నాయి. కానీ మనిషి చలించడం లేదు. అతని కన్ను చెమర్చడంలేదు. చేయి చివురు తొడగడం లేదు.

ఈ మారణకాండలో సమ్మెట దెబ్బకి విరిగిపడ్డ ఓ రాతి ముక్క బాధతో విలవిలా తన్నుకుంది. వలవలా ఏడ్చింది.

దాని బాధని ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. దాని ఏడుపుని ఎవరూ వినిపించుకోలేదు. దాని రోదన అరణ్య రోదనైపోయింది.

ఐనా అది ఏడుపు మానలేదు. గుక్కపెట్టి ఏడ్చింది. వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. ఆ మృగప్రాయపు మనుష్యుల మధ్య!

ఒంటినిండా దెబ్బలే! నొప్పులే! పోల్చుకోలేకుండా ఉంది దాని ఆకారం.

దానికి గత వైభవం లీలగా గుర్తుకు రాసాగింది. దుఃఖం మరింత పొర్లుకు రాసాగింది.

ఎవరితో చెప్పుకోవాలి?

ఏమని చెప్పుకోవాలి?

ఇలా తన జాతి అస్తమించి పోవాల్సిందేనా? మంట గలిసి పోవాల్సిందేనా? దాని గుండెల్లో ప్రశ్నలు సముద్ర కెరటాల్లా లేవసాగాయి. అవమానం కార్చిచ్చులా దహించి వేయసాగింది.

వీల్లేదు. అలా ఎన్నటికీ వీల్లేదు. నేనంతమైనా

ఒక్క క్షణము

ఊహల నావలో ఎక్కి
ఆశల సముద్రం దాటి
ఆనందాల పర్వతం ఎక్కాను

ఆవల తీరంలో –
సాహిత్యపు స్వర్గం కనిపించింది
మెల్లగా కాలం లాంటి దొంగలా
అక్కడికి వెళ్ళాను

చేతిలో కర్ర,
ఊగుతున్న తల –
"ఎవరు నువ్వు", అంటూ పలుకరించాడు
నిన్న మొన్న పుట్టిన వాణ్ణి
చిరునామా లేని వాణ్ణి
ఎలా చెప్పుకోను? ఏమని చెప్పుకోను?"

ఓహో (.సరస్వతి మానస పుత్రుడవా?
అవును సరస్వతి చాలా గొప్పది
అసలు సరస్వతి – అంటే – ప్రవాహం
ప్రవాహం అనగా. " అంటున్న
కవి సామ్రాట్టును గుర్తించి
కదిలిపోయాను – క్షణం కూడ నిలువకుండా

తెల్లపాంటు –
గళ్ళచొక్కా – కళ్ళజోడు
'ఎవరు నువ్వు' అన్నాడు
"సామాన్యుడ్ని – కవిని, రవిని –
భారవిని"

"ఒహో – తెలిసింది
మా కులం వాడివే –
రా, కదలిరా –
పెరుగుతున్న ధరల్ని

భూ మార్గం పట్టించు
భూకంపం పుట్టించు' – అంటున్న
మహా కవి మాటలు వింటూనే
మరింత ముందుకు కదిలిపోయాను

చక్రాల బండిలో – లుంగి –
చుట్ట కాలుస్తున్నాడు
నన్ను చూసి చూడగానే

'రావోయి – నీలాంటి వాళ్ళే
స్త్రీల సమస్యలు పరిష్కరించాలి
స్త్రీ వొక మహాశక్తి – అంటున్న
అరుణా చలం – చలం గారేనని భావించి
మౌనంగా – నే కదిలిపోయాను

తెల్ల పంచె – తెల్ల చొక్కా
అదే రంగు జుట్టు
నన్ను చూడగానే లేచి వచ్చి,
కౌగలించుకొని,
ముక్క కూడ చెప్పకుండా
కన్నీటిని కారుస్తున్న
భావ కవి భావన అర్థమైంది

ఆయన గారి ఊర్వశిని పట్టుకొద్దామని
ఆయన చిరకాల వాంఛ తీరుద్దామని
అనుకుంటుండగానే

రెక్కలు మొలుచుకొచ్చి
చిత్రంగా – సినిమాలో లా
ఆకాశంలో తేలి పోతున్నా

ఏమండీ? మిమ్మల్నే' అన్న
శ్రీమతి పిలుపుతో
రంగు రంగుల కల చెదిరిపోయింది
ఆ ఒక్క క్షణం కరిగిపోయింది

—'యమ్మెస్సార్'

రాతి ముక్క

ఫరవాలేదు కాని నా జాతి అంతం కాకూడదు నామరూపాల్లేకుండా పోకూడదు దేవునికే నివేదించుకుంటాను నిలదీసి అడుగుతాను– అనుకుంది ప్రయాణానికి నడుంకట్టింది

అడవుల్లోంచి ఎడారుల్లోంచి, పల్లెలు, పట్నాల లోంచి వెళ్తోంది దొర్లుతూ వెళ్తోంది వగర్చుతూ వెళ్తోంది

దానిపైనుంచి సైకిళ్ళు, రిక్షాలు, కార్లు, బస్సులు వెళ్తున్నాయి వేగంగా దూసుకు పోతున్నాయి

కానీ, దానివంక ఎవరూ చూడ్డం లేదు పలకరించడం లేదు తమ చేతి నందించడంలేదు దానికి ఒళ్ళంతా చెమట పట్టింది కాళ్ళు పీక్కు పోతున్నాయి కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి ఒక మేడ నీడలో కాసేపు విశ్రాంతికై నిల్చింది

ఎక్కడిదో మట్టిపెల్ల! తటాలున తలపై రాలింది! ప్రేలిపోయింది! తల బొప్పికట్టింది! బాధగా తలపైకెత్తి చూసింది

ఆ యింటి పై కప్పు నించి మరో పెల్ల నేల రాలిపడింది కాస్తైతే మళ్ళీ తలపై బడేదే! త్రుటిలో ప్రమాదం తప్పింది

ఇంతలో ఏవో మూలుగులు! లీలగా వినిపించాయి! చెవులు రిక్కిరించింది నలువైపులా పరిశీలించి చూసింది

తన జాతివాళ్ళే! తన జాతి రాళ్ళే! గోడల క్రింద పునాదుల్లో యిరుక్కుని నలిగిపోతున్నాయి ఆ అంతస్థుల బరువుని మోయలేక మోస్తున్నాయి! బాధగా మూల్గుతున్నాయి!

మనరాతి ముక్క కళ్ళు చెమర్చాయి! గుండెలు కరిగిపోయాయి!

బాధతో అడిగింది–

"ఎంత కాలం నుంచి మీకీ బాధ? ఎందుకు సహిస్తున్నారు మీరిలా?

ఏం చేయమంటావు? మా తలరాతలిలా మిడిశాయి! యిటుకల క్రింద నలిగిపోతున్నాం! సిమెంటు చేతుల్లో బందీ అయి పోయాం! తప్పించుకోలేకుండా ఉన్నాం! పారిపోలేక పోతున్నాం! అన్నాయి

ఇంతకూ మీరు చేసిన నేరం?"

"రాళ్ళుగా జన్మించడమే! అన్నిటినీ సహించడమే!"

"విచారించకండి! నేను దేముడి దగ్గరికే వెళ్తున్నాను మనగోడు వినిపిస్తాను మనజాతి అంతరించకుండా చూడమని నివేదించుకుంటాను.' అంది ఆ రాతి ముక్క

"త్వరగా వెళ్ళిరామ్మా!" అంటూ దీవించి పంపాయవి

ఆ రాతిముక్క మళ్ళీ పడుతూ, లేస్తూ ప్రయాణం సాగించింది

కొంత దూరం వెళ్ళాక–

సిగ్గులేదా? మాపైనుంచి నడుస్తావు?" అన్న మాటలు వినపడ్డాయి కళ్ళు చిట్లించుకుని చూసింది రాతి ముక్క

అది కంకర రోడ్డు, రోడ్డుమీద పరచబడ్డ రాతి ముక్కలు పలికిన పలుకులవి! గుండెల్లో దిగే ములుకులవి!

మన రాతి ముక్క కించిత్తు బాధపడ్డ మాట వాస్తవమే! కాని తన సాహస యాత్రని గూర్చి వివరించిన మీదట ఆ రాళ్ళు సంతోషించాయి తమ బాధని సైతం దేముడికి విన్నవించమని వేడుకున్నాయి

మరి కొంత దూరం పయనించిన తరువాత దోవలో రోడ్డు ప్రక్కన రంగుల్లో మునిగి భూమిలోకి పాతుకుపోయి నిల్చున్న మైలురాళ్ళు, వంతెనల్ని మోస్తున్న రాతి స్తంభాలు కనిపించాయి కంట తడిపెట్టుకున్నాయి. విషయమంతా విన్నాక–

"మేం కదల్లేం! మెదల్లేం!.... మా బాధని సైతం నువ్వే నివేదించు!" అన్నాయి. అక్కడ నుండి మళ్ళీ కదిలింది రాతిముక్క. మరి కొంత దూరం వెళ్ళాక, భూమిదద్దరిల్లేలా ధ్వనులు, ఏడ్పులు విన్పించాయి!

కళ్ళు చిట్లించుకు చూస్తే ఏముంది! తనలాంటి రాతి ముక్కలే! రోడ్డు రోలరు క్రిందపడి నలిగిపోతున్నాయి! "రక్షించండి! ... రక్షించండి!" అంటూ దీనాతి దీనంగా అరుస్తున్నాయి!

ఒక్కడూ వాటిగోడు విన్నవాడులేడు! చేతినందించిన వాడులేడు!

ఒక్క క్షణమైతే తానుకూడా ఆ రోలరు క్రిందపడి నలిగి నశించి పోయేదే! కాని త్వరగా విషయాన్ని అర్థం చేసుకుని ప్రక్కకి గెంతింది తన జాతికి పట్టిన గతికి కన్నీరు మున్నీరుగా విలపిస్తూ, మళ్ళీ తన ప్రయాణం సాగించింది

ఎంత దూరం వెళ్ళిందో తెలీదు ఎంత దూరం వెళ్ళాలో తెలీదు

కంకరగా, మట్టిగా, రోడ్డు, వంతెనలుగా మారిన రాళ్ళపైనుంచి వెళ్తోంది! పర్వతాలపైనుంచి వెళ్తోంది తన బ్రతుకుపై తానే నడుస్తూ, తన చరిత్రపై

తానే దొర్లుతూ వెళ్తోంది! రోదిస్తూ వెళ్తోంది!

కాళ్ళు అరిగిపోయాయి! చేతులు విరిగిపోయాయి! తల మొండెంలా, మొండెం తలలా, శరీరం బంతిలా తయారయింది

భూమిపై భూమిలా దొర్లుతూ వెళ్తోంది! పరుగిడుతూ వెళ్తోంది!

దోవలో ఒక గుడిసె ముందు ఒక రోలు, ఒక విసుర్రాయి కనిపించాయి మనరాతిముక్క విషయమంతా వివరించింది

'మాక్కూడా సుఖంలేదు రోజు రోజుకూ చిక్కి శల్యమై పోతున్నాం! కాకపోతే మనుష్యుల కడుపులు నింపుతున్నామన్న సంతృప్తి మాత్రం మిగుల్తోంది" అన్నాయవి

పరిస్థితులతో రాజీపడ్డ జీవితాలు! అంతకన్నా ఏమంటాయి!

వీటితో లాభం లేదనుకుని మళ్ళీ ప్రయాణం కట్టింది రాతిముక్క

మరి కొంతదూరం వెళ్ళాక, దోవలో ఎదురైన ఏట్లో, ఇన్ని నీళ్ళు త్రాగి, సేదదీరి, ఆ ఏటి నీట్లో నలిగిపోతున్న రాళ్ళని అడిగింది–

"నాతో వస్తావా?"

"ఎక్కడికి?" అని ప్రశ్నించాయవి

రాతి ముక్క మళ్ళీ విషయమంతా వివరించింది

"నిజమే! ఈ ఆలోచన మాకురానేలేదు సుమా ! ఈ ఏటి నీటి సంగీతములో మునిగి అరిగి పోతున్నాం తప్ప!కరిగి పోతున్నాం తప్ప! నువ్వే వెళ్ళిరా! తిరుగు ప్రయాణంలో ఏమయిందో మాతో చెప్పు' అన్నాయి

పతనాన్నే ప్రగతిగా భావించే జీవితాలు! మృత్యువునే జీవితంగా భావించే జీవితాలు! కష్టాల కొలిమిలో అందంగా మాడిపోయే శలభాలు! అంతకన్నా ఏమంటాయి!

మన రాతి ముక్క మళ్ళీ ప్రయాణం కట్టింది.

మొత్తానికి అతి కష్టం మీద ఒక విష్ణాలయాన్ని చేరుకుంది

ఆ గుడి ఓ చిన్న గుట్టపై ఉంది గుడిపైకి

రాతి ముక్క

వెళ్ళడానికి మెట్లున్నాయి మనరాతి ముక్క గుట్టపైకి వెళ్తుంటే మెట్లు పలకరించాయి

'ఎక్కడికీ ప్రయాణం?" అంటూ

తన కథంతా చెప్పుకొచ్చింది రాతిముక్క

అంతా విన్నాక–

"సర్లే వెళ్ళు ఎవరికని చెప్పుకుంటావు? అక్కడుందీ ఓ రాతి ముక్కే! కాకపోతే మనకన్నా కాస్త పెద్ద సైజు!' అంటూ పగలబడి నవ్వాయి

అయినా మన రాతిముక్క ధైర్యం చెడలేదు గుట్టపైదాకా వెళ్ళింద

అక్కడక ఓ రాతిపైన భక్తులంతా కొబ్బరి కాయలు కొడుతున్నారు.

"అందరి విషయం ఏమోకాని నేనుమాత్రం సుఖంగా ఉన్నాను రోజంతా కొబ్బరినీళ్ళు త్రాగుతూ, కొబ్బరి నీళ్ళతో స్నానం చేస్తున్నాను దోసిలి పట్టు! నీకూ ఇన్ని పోస్తాను " అంటూ తీర్థం వడ్డించింది

తీర్థం పుచ్చుకొని, గుడి ద్వారాన్ని సమీపించింది

దేవుడు వరమిచ్చినా పూజారి వరమీయడన్నట్లు గుడి ద్వారానికి ఇరువైపులా కాపలా కాస్తున్న జయ, విజయుల రాతి విగ్రహాలు మన రాతి ముక్కని అడ్డుకున్నాయి. లోనికెళ్ళడానికి వీల్లేదంటూ!

'ఎందుకు?' ప్రశ్నించింది రాతిముక్క.

ఇది మనుష్యులు కట్టించిన గుడి! మనుష్యులకే ప్రవేశం! రాళ్ళకాహక్కులేదు. అన్నాయవి

"ఎవరిచ్చారు మనుష్యులకీ హక్కు? మన జాతిని ముక్కలు చెక్కలుగా చేసే హక్కు? పాతర వేసే హక్కు? నాశనం చేసే హక్కు?" అంటూ గొంతు చించుకుంది

"అదంతా మా కనవసరం! నీవు మాత్రం లోనికెళ్ళడానికి వీల్లేదు!' అన్నాయవి నిష్కర్షగా

చాలాసేపు వాగ్యుద్ధం చేసింది మన రాతిముక్క.

అప్పటికి వచ్చిన భక్త జనులంతా వెళ్ళిపోయారు

విష్ణుమూర్తులవారు తీరిగ్గా ఉన్నారు మనరాతి ముక్క పడుతున్న గొడవని చూసి విషయమేమిటో అర్థంగాక, దాన్ని లోనికి వదలమన్నారు

ఆ రాతికి మనరాతిముక్క పొర్లుడు దండాలు పెడుతూ, లోనికి ప్రవేశించింది. తన గోడునంతా విన్నవించుకుని

"స్వామీ! అన్యధా శరణం నాస్తి! నీవే మా జాతిని రక్షించాలి! అంటూ వేడుకొంది

స్వామివారు మందహాసం చేస్తూ–

"వత్సా! భయపడకు! రాళ్ళన్నీ మాయమైనా, పర్వతాలు, నుగ్గు నుగ్గయినా నీవు చింతించాల్సిన అవసరంలేదు మానవత్వాన్ని కోల్పోతున్న ఈ మనుష్యుల గుండెలన్నీ బండలౌతున్నాయి రాళ్ళుగా మారిపోతున్నాయి. నీ జాతి ఎన్నటికీ అంతరించే ప్రసక్తిలేదు. నిశ్చింతగా వెళ్ళు!" అన్నాడు

అప్పుడు మనరాతిముక్క పరమానందంతో వెనక్కి మళ్ళింది. □

ముద్ద

అందమైన ప్రపంచం
రంగు రంగుల ప్రపంచం
వెండి పళ్ళెంలో ఆపిల్
పండులాంటి ప్రపంచం
మట్టి మూకుడులో సంగటి
ముద్దలాంటి ప్రపంచం
ఆకలికి చెమర్చిన పేదకుర్రాడి
కనుగుడ్డులాంటి నున్నటి ప్రపంచం
పంతులుగారి బల్లమీద
ఇరుసు కమ్మీలో
కుక్కనోట్లో కడిలా చిక్కుకున్న
గుండ్రని ప్రపంచం
మిఠాయి వుండలా తిరుగుతోంది–
గిరగిర గిరగిర గిరగిర గిరగిర!

–కలువకొలను సదానంద